

Takto však nemožno pričítať súdnemu úradníkovi, ktorý takýto úkon vykonal, porušenie úradnej povinnosti ani vtedy, keď už bolo právoplatne rozhodnuté, že jeho úkon je neplatný, a strana, pre ktorú bol úkon vykonaný, bola v dôsledku toho poškodená na svojich právach a tak i hmotnú škodu utrpela.

Čís. 14732.

Vyrovnačí dlžník môže sa zaviazat' platiť na vyrovnanie pohľadávok svojich veriteľov už pred pravoplatnosťou súdneho potvrdenia vyrovnania. Keď takéto splátky nesplní včas, nastávajú účinky § 67 vyr. por.

(Rozh. z 26. XI. 1935, Rv IV 638/34.)

Proti žalobe, ktorou sa veriteľ domáhal, aby vyrovnavšia dlžníčka bola odsúdená na zaplatenie celej pohľadávky, ktorá v smysle § 67 vyr. por. pre nesplnenie vyrovnania ožila v pôvodnej výške a sročnosti, bránila sa žalovaná firma tým, že žalobník požadoval zaplatenie vyrovnacej kvóty v dobe, keď vyrovnanie nebolo ešte právoplatné.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly.

N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil mu ďalšie pojednávanie a nové rozhodnutie. D ô v o d y:

Podľa nenapadnutého zistenia nižších súdov bolo vyrovnanie — ktorým sa žalovaná firma zaviazala zaplatiť svojim veriteľom 45%-nú kvótu v 18. rovnakých mesačných splátkach, počínajúc dňom 10. septembra 1933 pod stratou lehôt a pod následkom oživenia pôvodných pohľadávok — potvrdené usnesením krajského súdu v K. zo dňa 8. augusta 1933. Pravoplatným stalo sa toto potvrdzujúce usnesenie (v dôsledku spätvzatia rekurzu firmy »Gustáv O. a spol.«.) dňa 11. októbra 1933. Dopisom zo dňa 27. septembra 1933 vyzval žalobník žalovanú podľa § 67 vyr. por., aby splátku sročnú dňa 10. septembra 1933 zaplatila. Žalovaná tak neurobila.

Najvyšší súd vyriekol a odôvodnil v rozhodnutí čís. 6375 Sb. rozh. Najv. súdu, že nič neprekáža tomu, aby sa dlžník nezaviazal platiť na vyrovnanie pohľadávky už pred pravoplatnosťou súdneho potvrdenia vyrovnania. Jestli také splátky nesplní v čas, nastávajú účinky § 67 vyr. por. Odvolací súd sa nezaoberal číselnosťou žalobného nároku a skutkový stav v tomto smere nezistil. Bolo preto treba pokračovať podľa ustanovenia § 543 odst. 2 Osp.

Čís. 14735.

Kúpopredajná smluva, ktorej predmetom je roľnícky nediel, je platná len po schválení štátneho pozemkového úradu a bez tohoto ani vedľajšia úmluva, ktorá materiálne súvisí s týmto úkonom (prevzatie

dlhu prevoditeľa mimo kúpnej ceny) nemôže byť základom právneho záväzku.*)

(Rozh. z 27. XI. 1935, Rv III 1096/34.)

Žalovaní kúpili od prídelcu Ondreja Ž. roľnícky nediel a zaviazali sa v kupopredajnej smluve, že okrem kúpnej ceny zaplatia u žalobníka prídelcov (predavateľov) dlh vo výške 28.000 Kč, na ktorý dali žalobníci dve zmenky. Žalobník jednu z týchto zmeniek uplatnil proti žalovaným a zmenkový platebný príkaz stal sa pravoplatným. Žalobou o obnovu sporu domáhali sa zbavenia platnosti tohoto zmenkového platebného príkazu na tom základe, že prevzatie dlhu, na ktorý dali zmenku, stalo sa pod podmienkou, že Štátny pozemkový úrad kupopredajnú smluvu schváli, čo sa však nestalo a žalobník o tejto podmienke prevzatia dlhu vedel.

O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly.

N a j v ý š š í s ú d žalobe vyhovel a zmenkový platebný príkaz zbavil účinnosti. D ô v o d y:

Nie je sporné, že sa žalovaní Zuzana K. a Ján K. pri príležitosti uzavrenia kupopredajnej smluvy z 11. júna 1931 voči prídelcovi Ondrejovi Ž. zaviazali, že zaplatia za neho jeho dlh u žalobníka v sume 28.000 Kč sprísl., a to mimo kúpnej ceny, uvedenej v citovanej kupopredajnej smluve, — že nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom smluvy, je roľnícky nediel, — že prídelová cena nie je dosiaľ ani prídelcom Ž. úplne splatená a že v dôsledku toho nebola táto smluva ani Štátnym pozemkovým úradom schválená. Nie je ďalej sporné, že žalovaní podpísali žalobníkovi 2 zmenky po 16.000 Kč — ktorých jedna je predmetom tohoto sporu — na základe dohodnutia z 22. septembra 1931, z ktorého slova »v páde, že by majetok nám nebol schválený tak p. L. (žalobník) nežiada od nás nič«, sú podľa zistenia odvolacieho súdu falzumom, t. j. boly dopísané bez vedomia žalobníka, ktorý toto dohodnutie spolupodpísal, a že tento záväzok týka sa práve dlhu Ondreja Ž. žalovanými prevzatého.

Žalobník v spore, vedenom na základe tej istej zmenky proti Márii K. a Jurajovi K. u krajského súdu v B. č. j. Cka 597/32 sám doznal, že potom, čo terajší žalovaní uzavreli s Ondrejom Ž. spomenutú kupopredajnú smluvu, prišli k nemu a prejavili, že majetok Ž.-ov odkúpili a prevzali na seba vyplatenie jeho pohľadávky. Odvolací súd zistil v rozsudku onoho sporu Cka 597/32 (č. j. Co VI. 285/33-34), že žalobník písomne žiadal prídelcového komisára Štátneho pozemkového úradu o vymáhanie svojej pohľadávky.

Z toho treba dovodiť, že žalobník znal skutkový základ tohoto prevzatia dlhu.

Podľa § 37 zák. z 30. januára 1920, čís. 81 Sb. z. a n. môže byť scudzený roľnícky nediel alebo jeho časť len so svolením Štátneho pozemkového úradu. Mimo prípadu v 1. bode cit. § uvedeného Štátny pozemkový úrad privolí k scudzeniu celého nedielu v prvých 10. rokoch po prídele len z naliehavých dôvodov a to len tak, že docielená kúpna

*) Srov.: Úr. Sb. 375, 1866, 2028.

cena — pokiaľ presahuje to, čo bolo vložené vlastníkom do nedielu — pripadne štátu.

Po uplynutí 10 rokov od prídeltu môže byť dané povolenie k scudzeniu z dôvodov vhodnosti, ale ustanovenie o vydaní prebytku z kúpnej ceny platí i tu.

Je tedy patrné, že kúpopredajná smluva môže byť platná len po jej schválení Štátnym pozemkovým úradom, a to len v rámci schválenia, a že akákoľvek aj vedľajšia úmluva, ktorá materiálne súvisí s týmto úkonom — v súdenom prípade prevzatie dlhu prevoditeľ a mimo kúpnej ceny v smluve uvedenej —, nemôže založiť právny záväzok a to ani vtedy, keby žalovaní z akéhokoľvek dôvodu neprispeli k tomu, aby sa kúpopredajná smluva mohla stať predmetom schválenia.

Za tohoto stavu veci neviaže žalovaných, že na krytie sporného dlhu podpísali žalobníkovi zmenku, že sľubovali mu zaplataenie zmenkovej sumy v určitom čase a bez výhrady, — lebo žalobníková vedomosť o tom, za akých okolností došlo k prevzatíu ich dlhu, vylučuje jeho dobromyseľnosť aj keďby nebolo bývalo s ním výslovne ujednané, že zmenky môže uplatniť až po schválení úkonu Štátnym pozemkovým úradom. Preto nemá v spore význam okolnosť, že dodatok osvedčenia z 22. septembra 1931 tohoto obsahu je falzum.

Žalobník síce netvrdil v spore, že by mu nebolo bývalo známe práve v dobe, keď prijal sľub žalovaných, že títo ujednávali kúpu nehnuteľnosti, dotyčne ktorej bolo potrebné schválenie Štátneho pozemkového úradu; v súdenom prípade nemohol by sa však žalobník dovolávať toho preto, lebo úkon sporného prevzatia dlhu žalovanými v o č i n e m u stal sa bezplatne. Netvrdil totiž, že by bol sprostil svojho pôvodného dlžníka dotyčného záväzku a keďby sa aj bolo tak stalo, tento súc priamo zúčastnený na neplatnom ujednaní, nemohol by ani uplatňovať také sprostienie.

Pretože podľa právneho stanoviska žalobník nemohol právom uplatniť spornú zmenku proti žalovaným, bolo treba rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a rozhodnúť ako sa stalo.

Čís. 14736.

Po zahájení vyrovnacieho pokračovania na dlžníkovo imanie je podľa § 12 vyrovnacieho poriadku exekúcia síce neprípustná, avšak na túto prekážku nemôže hľadeť rekurzný súd, ak ide o rekurz, ktorý má byť odmietnutý, lebo bol opozdene podaný.

(Rozh. z 27. XI. 1935, R IV 450/35.)

Súd prvej stolice vyhovel žiadosti o povolenie exekúcie, hoci bolo proti exekútovi v behu vyrovnacie pokračovanie. Proti tomuto usneseniu podal exekút rekurz po uplynutí lehoty, rekurzný súd sa však prez to zaoberal rekurzom meritórne a žiadosť o povolenie exekúcie zamietol z dôvodu, že ustanovenie § 12 vyrovnacieho poriadku, podľa ktorých po zahájení vyrovnacieho pokračovania nemôže byť na imanie dlžníka nadobudnuté sudcovské záložné právo, sú kogentné. Naj-